

ZARZĄDZENIE NR. 56/19

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

w Lublinie

z dnia 24 września 2019 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.).

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

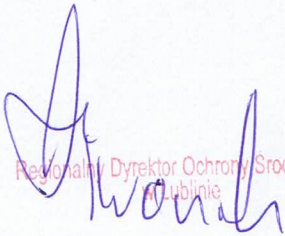
§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejącego stanu zachowania siedlisk torfowiskowych, w oparciu o inwentaryzację przyrodniczą oraz sporządzenie ekspertyz przyrodniczych (sprawozdań) na podstawie pozyskanych danych terenowych, (tzw. „stanu zerowego”);
- 2) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	<p>Sukcesja roślinności zielnej oraz drzew i krzewów, prowadząca do pogarszania się warunków siedliskowych właściwych dla siedlisk torfowiskowych, w tym: niekorzystne zmiany stosunków wodnych, dysharmonia warunków świetlnych, degradacja złoża torfu i powierzchniowej warstwy torfowisk na skutek penetracji przez korzenie drzew i krzewów.</p>	<p>1. Przeprowadzenie zabiegów ochrony czynnej polegających na usuwaniu drzew i krzewów, w tym usuwaniu nalotów i podrostów, lub obrączkowaniu i ogławianiu drzew, koniecznych dla zahamowania niekorzystnych procesów sukcesyjnych w siedliskach torfowiskowych. Usunięcie drzew i krzewów, obrączkowanie i ogławianie drzew ma na celu zapewnienie właściwych warunków świetlnych dla roślinności charakterystycznej dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>) oraz zahamowanie niekorzystnych zmian warunków wodnych, wywołanych zwiększoną ewapotranspiracją drzew, zahamowanie degradacji złoża torfu i powierzchniowej warstwy torfowisk na skutek penetracji przez korzenie drzew i krzewów.</p> <p>2. Monitoring stanu siedlisk po wykonaniu działań ochronnych.</p>
2.	<p>Zasiedlenie osłabionych drzew sosny zwyczajnej przez kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”, co w konsekwencji prowadzi do zamierania drzew.</p>	<p>1. Ograniczenie liczebności populacji kornika ostrozębnego poprzez wycięcie i usunięcie (wywiezienie przed wylotem szkodnika) z rezerwatu surowca wyrobionego z drzew wykazujących oznaki zasiedlenia przez kornika. Wywiezienie i spalanie poza obszarem rezerwatu wierzchołków i gałęzi zasiedlonych przez kornika.</p> <p>2. Prowadzenie monitoringu kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu szybkiego podejmowanie działań ochronnych.</p>

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Arkadiusz Iwaniuk

dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	<p>1) usuwanie drzew i krzewów, w tym usuwanie nalotów i podrostów drzew, obrączkowanie i ogławianie drzew</p> <p>2) usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar zasięgu płatu występowania siedliska przyrodniczego, na terenie którego prowadzone będą działania ochrony czynnej</p>	5 ha	<p>Nadleśnictwo Parczew Obręb Parczew, Leśnictwo Laski, oddział 29 a</p> <p>Obszarem realizacji zadań ochronnych są wybrane płyty siedlisk torfowiskowych, które zostały wyznaczone i opisane w ramach opracowania planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107</p>
2.	Wykonanie monitoringu stanu siedlisk w związku z wykonywaniem działań ochronnych.	5 ha	<p>Nadleśnictwo Parczew, Obręb Parczew, Leśnictwo Laski, oddział 29 a.</p> <p>Obszarem realizacji zadań ochronnych są wybrane płyty siedlisk torfowiskowych, które zostały wyznaczone i opisane w ramach opracowania planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107</p>
3.	<p>1) Wycięcie i usunięcie (wywiezienie przed wylotem szkodnika) z rezerwatu surowca wyrobionego z drzew wykazujących oznaki zasiedlenia.</p> <p>2) Wywiezienie i spalenie poza obszarem rezerwatu wierzchołków i gałęzi zasiedlonych przez kornika.</p>	Powierzchnia leśna rezerwatu – 34,44 ha	<p>Nadleśnictwo Parczew Leśnictwo Laski</p> <p>Oddziały: 16 b,d,g,h,j,m,~g; 17 a,b,f,g,h,~b,~c; 18 l,m, ~d; 28 d,f,i,j,l,m, ~c; 29 a-i; 30 a,b,d,~f, ~i</p>
4.	Prowadzenie monitoringu kornika ostrożnego na obszarze rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się, w celu szybkiego podejmowanie działań ochronnych.	Powierzchnia leśna rezerwatu – 34,44 ha	<p>Nadleśnictwo Parczew Leśnictwo Laski</p> <p>Oddziały: 16 b,d,g,h,j,m,~g; 17 a,b,f,g,h,~b,~c; 18 l,m, ~d; 28 d,f,i,j,l,m, ~c; 29 a-i; 30 a,b,d,~f, ~i</p>

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr 56/19

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 24. września... 2019 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie” wynika z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.), zgodnie z którymi dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Jezioro Obradowskie” o powierzchni 81,79 ha został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 26 marca 1975 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (MP nr 11, poz. 64 z 8 kwietnia 1975 r.) w sprawie uznania za rezerwaty przyrody. Po weryfikacji zasięgu granic rezerwatu przez Nadleśnictwo Parczew, w Planie Urządzenia Lasu na lata 2018-2027 powierzchnia rezerwatu została określona na 82,74 ha (powierzchnia leśna 34,44 ha oraz powierzchnia nieleśna 48,30 ha – obliczone wedle wytyczonych oddziałów leśnych nr: 16 b,d,g,h,j,m,~g; 17 a,b,f,g,h,~b,~c; 18 l,m, ~d; 28 d,f,i,j,l,m, ~c; 29 a-i; 30 a,b,d,~f, ~i, w leśnictwie Laski).

Celem ochrony jest zachowanie jeziora dystroficznego oraz cennych siedlisk przyrodniczych, obejmujących stanowiska wielu rzadkich gatunków roślin wodnych i torfowiskowych. Ochroną objęte są naturalne zbiorowiska torfowiskowe i leśne z obecnością rzadkich gatunków flory, w tym wielu gatunków podlegających ochronie. Najbardziej rozpowszechnione w rezerwacie są zbiorowiska torfowcowo-turzycowiskowe *Sphagno-Caricetum rostratae*.

W rezerwacie przyrody „Jezioro Obradowskie” obserwowana jest postępująca sukcesja roślinności zielnej oraz drzew i krzewów, prowadząca do pogarszania się warunków siedlisk torfowiskowych, w tym: siedliska 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*). Wkraczanie drzew i krzewów na tereny torfowisk generuje niekorzystne zmiany stosunków wodnych wywołanych zwiększoną ewapotranspiracją drzew, dysharmonię warunków świetlnych, czy degradację złoża torfu i powierzchniowej warstwy torfowisk na skutek penetracji przez korzenie drzew i krzewów. W związku z powyższym istnieje konieczność pilnego podjęcia działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Jezioro Obradowskie”.

W celu ochrony siedliska 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) konieczne jest przeprowadzenie działań z zakresu ochrony czynnej, polegających na ręcznym, selektywnym usunięciu (wycince) drzew oraz ich podrostu i nalotu, wycince krzewów lub obrączkowaniu i ogławianiu drzew (obrączkowanie i ogławianie drzew w miejscach, gdzie wynoszenie/usuwanie biomasy mogłoby spowodować nadmierne zniszczenie wierzchniej warstwy siedliska) na łącznej powierzchni 5 ha. Efekty zaplanowanych działań ochrony czynnej, podejmowanych w ramach niniejszego zarządzenia zostaną zweryfikowane w wyniku monitoringu stanu siedlisk (monitoring prowadzony przed i po wykonaniu działań ochronnych).

Podczas identyfikacji zagrożeń zaobserwowano również wydzielający się w ostatnim czasie posusz. Od września 2015 roku na terenie Nadleśnictwa Parczew oraz sąsiednich nadleśnictw obserwuje się gradacyjny pojaw kornika ostrozębnego. W Nadleśnictwie Parczew, bezpośrednio po zauważeniu masowego pojawu kornika, przystąpiono do zabiegów ograniczających jego populację (zabiegi wykonywano poza rezerwatem przyrody „Jezioro Obradowskie”). Zabiegi polegały na identyfikowaniu w terenie drzew zasiedlonych oraz ich usuwaniu (wycinaniu i wywożeniu drewna z lasu przed wylotem szkodnika). Zasiedlone fragmenty drzew, z których nie wyrobiono surowca drzewnego, tj. gałęzie i wierzchołki drzew spalano w celu ograniczenia populacji kornika. W wyniku postępującej gradacji szkodnika w roku 2017, na terenie Nadleśnictwa Parczew - również na terenie rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”, zaobserwowano wydzielający się w nowych lokalizacjach posusz będący efektem żerowania kornika ostrozębnego. W związku z powyższym, w roku 2017 na podstawie zarządzenia nr 48/17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 14 września 2017 roku (ustanowienie na jeden rok zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Obradowskie”) już we wrześniu 2017 r. wykonano w rezerwacie zabieg usunięcia zasiedlonych przez kornika ostrozębnego sosen. W sierpniu 2019 roku w rezerwacie zauważono kolejne ognisko gradacyjne kornika - 15 sztuk zasiedlonych sosen zwyczajnych. Mając na uwadze specyfikę żerowania kornika ostrozębnego, może dojść w krótkim czasie do obumarcia sosny zwyczajnej, stanowiącej znaczny udział w drzewostanie rezerwatu. Pozostawienie takich drzew w rezerwacie skutkowałoby nieograniczonym rozprzestrzenianiem się tego owada i zaatakowaniem ogromnych połąci sąsiadujących z nim drzewostanów sosnowych. W celu ratowania pozostałych, jeszcze nie zasiedlonych drzew, konieczne jest pilne wycięcie i jak najszybsze wywiezienie z rezerwatu zasiedlonego surowca drzewnego.

W ramach działań ochronnych należy także stale monitorować obszar rezerwatu pod względem zachodzących procesów oraz ewentualnego dalszego rozprzestrzeniania się kornika. W razie konieczności zabieg usuwania drzew zasiedlonych należy systematycznie powtarzać usuwając wszystkie drzewa wykazujące oznaki zasiedlenia. Pozostawienie drzew zasiedlonych w rezerwacie będzie skutkowało dalszym rozprzestrzenianiem się kornika ostrozębnego i zamieraniem kolejnych drzew, zarówno w rezerwacie, jak również w jego sąsiedztwie.

Obszar zaplanowanych zadań ochronnych objęty jest również ochroną w ramach sieci Natura 2000 - znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Lasy Parczewskie PLB060006 oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Parczewska PLH060107.

Zgodnie z art. 33 ust. 1. ustawy o ochronie przyrody na obszarze Natura 2000 zabrania się, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Do realizacji zadań ochronnych zostały wybrane płaty siedlisk nieleśnych (torfowiskowych) oraz leśnych, które zostały wyznaczone i opisane w ramach opracowania planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107. Realizacja zaplanowanych prac na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Parczewska PLH060107 nie będzie więc znacząco negatywnie oddziaływała na przedmioty jego ochrony, gdyż nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych tj. naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska

wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*). Nie będzie też znacząco negatywnie wpływała na gatunki dla ochrony, których został utworzony ten obszar, takie jak: zalotka większa, modraszek telejus, czerwонецzyk nieparek, modraszek nausitous, czerwонецzyk fioletek, kumak nizinny, żółw błotny, bóbr europejski. Ponadto, realizacja zadań ochronnych nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

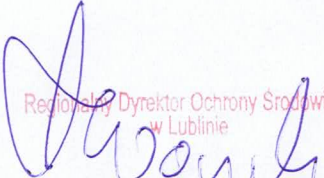
Zaplanowane zabiegi ochronne w rezerwacie przyrody „Jezioro Obradowskie”, ze względu na fakt, że będą realizowane poza sezonem lęgowym, nie wpłyną znacząco negatywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 tj. następujące gatunki ptaków: bączek *Ixobrychus minutus*, podgorzałka *Aythya nyroca*, bielik *Haliaeetus albicilla*, derkacz *Crex crex*, puchacz *Bubo bubo*, dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopus leucotos*, krakwa *Anas strepeta*, gęgawa *Anser anser* oraz na stan ich siedlisk w obszarze. Nie pogorszą też integralności obszaru i spójności sieci Natura 2000.

Zaplanowane zabiegi ochronne są zgodne z zadaniami ochronnymi ustanowionymi dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107 zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107. Podobnie zaplanowane zabiegi ochronne nie będą sprzeczne z zadaniami ochronnymi ustanowionymi dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006.

Przedmiotowe zadania ochronne zostały ustanowione:

- z inicjatywy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, w związku z umową o dofinansowanie nr POIS.02.04.00-00-0108/16-04, na realizację projektu pn. „Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- na wniosek Nadleśniczego Nadleśnictwa Parczew z dnia 6 września 2019 r., znak: ZG.720.22.2019.

Przedmiotowe zadania ochronne będą realizowane odpowiednio przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie (w zakresie zadań ochronnych dotyczących siedlisk torfowiskowych) lub Nadleśnictwo Parczew (w zakresie zadań ochronnych związanych z występowaniem kornika ostrozębego).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk